

Облікова картка НДДКР

Державний обліковий номер: 0224U001272

Державний реєстраційний номер: 0121U107984

Відкрита

Дата реєстрації: 19-01-2024

1. Етапи виконання

Номер етапу: 1

Назва етапу: Удосконалення методів контролю якісного стану ґрунтів та їх родючості в умовах ринку земель та адміністративно-територіальної реформи

Початок етапу: 01-2021

Закінчення етапу: 12-2023

Вид звітнього документа: Остаточний звіт

2. Виконавець

Назва організації: Національний науковий центр "Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О. Н. Соколовського"

Код ЄДРПОУ/ІПН: 00497058

Підпорядкованість: Національна академія аграрних наук України

Адреса: вул. Чайковська, буд. 4, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61024, Україна

Телефон: 380577041669

E-mail: nsc.issar@gmail.com

WWW: <http://www.issar.com.ua/>

3. Власник результатів НДДКР (продукції)

Назва організації: Національна академія аграрних наук України

Код ЄДРПОУ/ІПН: 00024360

Адреса: вул. Михайла Омеляновича-Павленка, буд. 9, м. Київ, 01010, Україна

Підпорядкованість: Кабінет Міністрів України

Телефон: 380442801085

Телефон: 380442802525

Телефон: 380445219277

E-mail: prezid@naas.gov.ua

E-mail: voldsgds@gmail.com

WWW: <http://naas.gov.ua/>

4. Джерела та напрями фінансування

Підстава для проведення робіт: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

КПКВК: 6591060

Напрямок фінансування: 2.2 - прикладні дослідження і розробки

Джерела фінансування

Джерело фінансування: 7713 - кошти держбюджету

Фактичний обсяг фінансування за звітний етап: 906.900 тис. грн.

5. Науково-технічна робота

Назва роботи (укр)

Удосконалення методів контролю якісного стану ґрунтів та їх родючості в умовах ринку земель та адміністративно-територіальної реформи

Назва роботи (англ)

Improvement of methods for monitoring the quality state of soils and their fertility in the context of the land market and administrative-territorial reform

Реферат (укр)

Об'єкт дослідження – ґрунти окремих земельних ділянок, фермерських господарств та територіальних громад у лісостеповій зоні України та методи контролю їх якісного стану родючості. Метою роботи є удосконалення науково-методичного забезпечення здійснення контролю за станом ґрунтів та їх родючості на землях сільськогосподарського призначення, з урахуванням нових земельно-правових відносин, що виникають із введенням ринку земель та територіально-адміністративної реформи (децентралізації) в Україні. Методи досліджень – дослідження проводились шляхом узагальнення літературних, фондових, патентних і експериментальних матеріалів, ґрунтових, агрохімічних та ґрунтово-геохімічних польових досліджень. Теоретичні результати – проаналізовано та узагальнено матеріали адаптації усталених методів контролю стану ґрунтів до нових реалій землекористування. Практичні результати – розроблено принципи методичних вимог до одержання інформації щодо стану ґрунтів та її подальшого опрацювання; складено робочий алгоритм дій з контролю стану ґрунтів за кожним з передбачених напрямів. Новизна – розроблено науково-методичне забезпечення здійснення контролю за станом ґрунтів та їх родючості на землях фермерських господарств, з урахуванням нових земельно-правових відносин, на рівні місцевих територіальних громад, а також для проведення експертних досліджень. Ефективність впровадження – зменшення дороговартісних прямих методів контролю на малобюджетні прогнозні моделі, доступні широкому колу споживачів; отримання можливого додаткового доходу та залученню зелених кредитів до 20\$ на 1 га. Результати НДР пройшли апробацію у Валківській ТГ Богодухівського району Харківської області та в ГО «Асоціація фермерів та приватних землевласників Харківської області». Галузь застосування – сільське господарство.

Реферат (англ)

The object of the study is the soils of individual land plots, farms and territorial communities in the forest-steppe zone of Ukraine and methods for monitoring their qualitative state of fertility. The purpose of the work is improving the scientific and methodological support for monitoring the state of soils and their fertility on agricultural lands, taking into account the new land-legal relations arising from the introduction of the land market and territorial and administrative reform (decentralization) in Ukraine. Research methods – the research was conducted by summarizing literature, stock, patent and experimental materials, soil, agrochemical and soil-geochemical field research. The theoretical results were analyzed and the materials for adapting the established methods of soil condition control to the new realities of land use were summarized. Practical results – the principles of methodical requirements for obtaining information on the state of soils and its further processing were developed; a working algorithm of actions to control the condition of the soil in each of the foreseen areas was drawn up. Novelty – scientific and methodological support for monitoring the state of soils and their fertility on farm lands has been developed, taking into account the new land-legal relations, at the level of local territorial communities, as well as for conducting expert research. Effectiveness of implementation – reduction of expensive direct methods of control to low-budget predictive models available to a wide range of consumers; obtaining possible additional income and attracting green credits up to \$20 per 1 ha. The results of the work were approved in the Valkiv territorial community of the Bogodukhiv district of the

Kharkiv region and in the NGO "Association of Farmers and Private Landowners of the Kharkiv Region". The field of application is agriculture.

Індекс УДК: 63:54, 631.173:54, 631.452; 631.474, 504.53.064.3, , 631.4; 631.8

Коди тематичних рубрик НТІ: 68.33, 68.33.15, 68.05.29, 87.21.81, 36.33.86

6. Науково-технічна продукція (НТП)

НТП 1

Назва продукції (укр): Методи контролю за станом ґрунтів на землях територіальних громад (науково-методичні рекомендації)

Назва продукції (англ): Methods of monitoring the condition of soils on the lands of territorial communities (scientific-methodological recommendations)

Очікувані результати: Методи, теорії

Галузь застосування: Сільське господарство та охорона навколишнього середовища

Опис продукції (укр): Науково-методичні рекомендації розроблено з метою удосконалення науково-методичного забезпечення здійснення контролю стану ґрунтів та їх родючості на землях сільськогосподарського призначення, з урахуванням нових земельно-правових відносин, що виникли із введенням ринку земель та територіально-адміністративної реформи (децентралізації) в Україні. Рекомендації висвітлюють основні джерела інформації про стан земель та ґрунтів; особливості розроблення заходів охорони ґрунтів в рамках програми використання та охорони земель; надають рекомендовані форми документації з обстеження земельних ділянок. Цей документ містить науково-обґрунтовані вимоги та рекомендації до змісту, напрямів та процедури здійснення контролю за станом ґрунтів і земель на землях територіальних громад, складу та методів реалізації місцевих програм використання та охорони земель в питаннях збереження ґрунтів та їх родючості на землях сільськогосподарського призначення. Рекомендації відповідають вимогам чинного земельного законодавства України, інструктивно-методичних матеріалів, державних та галузевих стандартів у сфері охорони ґрунтів та їх родючості.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Поліпшення стану навколишнього середовища, Економія матеріалів

Стадія завершеності НТП: Науково-методичні рекомендації

Впровадження НТП: Не впроваджено

Строки впровадження: 03.2026-09.2026

Виробник продукції: Національний науковий центр "Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського"

Споживачі продукції: посадові особи органів місцевого самоврядування відповідальні за охорону земель, проектні організації, що розробляють проектно-кошторисну документацію на заходи з охорони земель, землевласники та землекористувачі

Перспективні ринки: агропідприємства

Права інтелектуальної власності: В Україні

Форми та умови передачі продукції: Спільні НДДКР

НТП 2

Назва продукції (укр): Внутрішньогосподарський контроль за станом ґрунтів (наукові рекомендації)

Назва продукції (англ): On-farm control over the condition of soils (scientific recommendations)

Очікувані результати: Методи, теорії

Галузь застосування: Сільське господарство та охорона навколишнього середовища

Опис продукції (укр): Наукові рекомендації розроблено з метою удосконалення науково-методичного забезпечення здійснення контролю за станом ґрунтів та їх родючості на землях фермерських господарств, з урахуванням нових земельно-правових відносин, що виникли із введенням ринку земель в Україні, а також необхідності подолання наслідків

воєнних дій на території України. Рекомендації розкривають правові засади здійснення контролю за станом ґрунтів під час їх господарського використання; містять джерела інформації про стан земель та ґрунтів, а також показники родючості ґрунтів: контроль та запобігання розвитку ерозійних процесів, втрати органічної речовини (гумусу), збіднення на поживні речовини, переущільнення і забруднення ґрунтів, подолання наслідків порушення ґрунтового покриву через воєнні дії.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Поліпшення стану навколишнього середовища, Економія матеріалів

Стадія завершеності НТП: Ідея, концепція, Наукові рекомендації

Впровадження НТП: Не впроваджено

Строки впровадження: 03.2026/09.2026

Виробник продукції: Національний науковий центр "Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського"

Споживачі продукції: Фермерські господарства, Сільськогосподарські підприємства, Громадські організації фермерів та приватних землевласників України

Перспективні ринки: агропідприємства

Права інтелектуальної власності: В Україні

Форми та умови передачі продукції: Спільні НДДКР

НТП 3

Назва продукції (укр): Методика проведення експертних досліджень стану ґрунтів та змін їхньої родючості (методичні рекомендації)

Назва продукції (англ): Methodology of conducting expert studies of the state of soils and changes in their fertility (methodological recommendations)

Очікувані результати: Методи, теорії

Галузь застосування: Сільське господарство та охорона навколишнього середовища

Опис продукції (укр): Методика складена на основі вимог чинного земельного законодавства України, інструктивно-методичних матеріалів, державних та галузевих стандартів у сфері охорони ґрунтів та їх родючості, а також з урахуванням результатів багаторічних досліджень Національного наукового центру «Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського» та досвіду участі в експертних дослідженнях. Методичні рекомендації розроблено з метою удосконалення алгоритму проведення судових експертиз та об'єктивності експертних оцінок щодо випадків погіршення родючості ґрунтів унаслідок господарської або іншої антропогенної діяльності, що має наслідком повне або часткове обмеження придатності земель для цільового сільськогосподарського використання. У методичних рекомендаціях розкрито проблемні питання щодо проведення експертних досліджень стану ґрунтів та змін їхньої родючості, наведено посилання на нормативні та законодавчі документи з даного питання. Висвітлено правові основи контролю за станом родючості ґрунтів сільськогосподарських угідь, а також сформовано алгоритм дій експерта щодо проведення експертних досліджень, а саме: формулювання завдань експертного дослідження; збирання необхідної інформації; обстеження земельної ділянки; дослідження проб ґрунту в лабораторних умовах; аналіз результатів дослідження; оформлення звіту, висновку та матеріалів доказової бази.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Поліпшення стану навколишнього середовища, Економія матеріалів

Стадія завершеності НТП: Методичні рекомендації

Впровадження НТП: Не впроваджено

Строки впровадження: 03.2026/09.2026

Виробник продукції: Національний науковий центр "Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського"

Споживачі продукції: Київський НДІ судових експертиз, Харківський НДІ судових експертиз ім. засл. проф. М.С. Бокаріуса, ГО «Асоціація фермерів та приватних землевласників України», Фермерські господарства, Сільськогосподарські підприємства, Обласні філії ДУ «Інститут охорони ґрунтів та підвищення родючості»

Перспективні ринки: агропідприємства

Права інтелектуальної власності: В Україні

Форми та умови передачі продукції: Спільні НДДКР

7. Бібліографічний опис

- Методичні рекомендації з проведення комплексу робіт з відновлення родючості ґрунту після завершення будівництва газопроводів, прокладання газопроводів-шлейфів свердловин, капітального ремонту свердловин та сейсмозвідувальних робіт. / М. Мірошніченко; О. Круглов, А. Кучер, Т. Лактіонова, Є. Панасенко, Є. Улько/ Харків: Стильна типографія, 2021. 55 с.
- Вимогливість сучасних сортів пшениці озимої до мінерального живлення / М. Мірошніченко, Є. Панасенко, А. Звонар, О. Леонов, Ю. Галасун, В. Гаврилюк // Bulletin of Agricultural Science. 2021. Том 99 № 4. С. 28-35. <https://doi.org/10.31073/agrovisnyk202104-04>
- Assimilation of nutritive elements by winter wheat plants of Ukrainian and European selection after the resumption of spring vegetation./Miroshnychenko, M. M., Zvonar, A. M., &Panasenکو, E. V. // Agrology, 2021. 4(1), P. 309. <https://doi.org/10.32819/021001>
- Сортава специфіка потреб пшениці озимої в елементах живлення в умовах нестійкого зволоження / Мірошніченко М.М., Звонар А.М., Панасенко Є.В. // Вісник аграрної науки. 2022. № 6. С. 5-13. https://agrovisnyk.com/pdf/ua_2022_06_01.pdf
- Діагностика співвідношення N:P в орних ґрунтах Лівобережного Лісостепу України / Мірошніченко М.М., Гладких Є.Ю., Волошенюк О.П., Коваленко С.С.// Вісник аграрної науки. № 9. 2023.

8. Звітна документація

Кількість сторінок в звіті: 137

Мова звіту: Українська

Кількість файлів у звіті: 1

9. Заключні відомості

Перелік осіб-виконавців

Акімова Раїса Василівна

Бурлакова Лідія Миколаївна

Волошенюк Олеся Петрівна (к. с.-г. н.)

Гвоздік Венера Боянова

Гладких Євгенія Юріївна (к. с.-г. н.)

Звонар Анастасія Михайлівна (д.філософ)

Коваленко Станіслав Станіславович

Мірошніченко Микола Миколайович (д.б.н., с.н.с.)

Панасенко Євгеній Володимирович (к. с.-г. н., ст.н.с.)

Разуменко Юлія Леонідівна

Христенко Анатолій Олександрович (к. с.-г. н., ст.н.с.)

Керівник організації:

Балюк Святослав Антонович (д. с.-г. н., акад.)

Керівники роботи:

Мірошніченко Микола Миколайович (д. б. н., член-кор.)

**Керівник відділу реєстрації наукової діяльності
УкрІНТЕІ**

Юрченко Т.А.